

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟ-
ΡΙΤΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ.
ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3.

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ

ΑΡΙΘ. 670 (ΦΥΛ. 6)

Σάββατο, 8 Φεβρουαρίου 1920

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΡ. ΒΗΣΠΕΡΑΣ: Στο Χορό.

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΓΙΩΣΚΑΚΗ: Παραμύθια

ΔΕΡΡΟΘΗ ΓΚΕΜΠΛΕΡ: Ὀρφανά.

ΒΛΑΚΗΣ ΘΡΥΔΟΣ: Λισθημακὲς σελίδες. (Οἰζτροὶ
Ἔρωτες.

ΜΙΧ. ΘΕΡΒΑΝΤΕΣ - Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ: Ὁ Λόγ. Κι-
χότης (συνέχεια).

Ο "ΝΟΥΜΑΣ": Φαινόμενα καὶ πράγματα.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΗΣ: Πρώτο.

ΤΙΟΥΧΗΣ: Τὸ πᾶθημα τοῦ Νικολοῦ.

Α. ΠΗΡΟΔΙΤΗΣ: Ἡ Πέτρα.

ΑΠΟ ΒΑΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΟΜΑΔΑ: Νεοελληνικὴ φι-
λολογία. — Ξένη φιλολογία. — Μουσικὴ.
— Ἡ κοινὴ γνώμη. — Περιοδικά. — Γὰρ
τὸ Ἄμπετσιανό. — Χωρὶς γραμματόσημο

★ ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ★

ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ ΥΠΟ ΜΑΛΗΣ

Πρό ημερῶν ὁ «Νουμάς» δημοσίευσε σοβαροφανῶς ἕνα φανταστικὸν κατάλογον τῶν μελλόντων Ἀκαδημαϊκῶν. Τόσον προφανῶς φανταστικὸν — ἀφ' οὗ μεταξὺ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν τοῦ καλλιτεχνικοῦ κημήριος περιελάμβανε καὶ τοὺς ... ἀδελφοὺς Ἀσπιώτη, οἱ ὅποιοι παρ' ὅλας τὰς ἐπιθεσίας τοῦ ἐργασιαίου τῶν πρὸς τὴν καλλιτεχνίαν, δὲν ἐφαντάσθησαν ποτὲ οἱ ἄνθρωποι νὰ γίνων Ἀκαδημαϊκοὶ — ὥστε δύσκολον δὴ ἦτο ν' ἀπαιτηθῆ κανεὶς.

Ἐν τοίοις, ὡς πληροφοροῦμεθα, ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς δημοσίευσως τοῦ καταλόγου αὐτοῦ, ὁ κ. Γλωνὸς δὲν προφθάνει νὰ δέχεται ἀδικηθέντας σοφούς, οἱ ὅποιοι τοῦ προσάγουν τοὺς τίτλους τῶν καὶ τὰ παραλόγια τῶν, σκίζοντες τὰ ἱμάτια τῶν διὰ τὴν παράλειψίν τῶν. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἐσημειώθησαν καὶ ... καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, προσκομισαίτες καὶ τὰ συγγραμμάτια τῶν πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματεῖα.

Φαίνεται δὲ, ὅτι ὁ κ. Γλωνὸς ἐκοπίασε πολὺ νὰ τοὺς πείσῃ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ φάρσας. Ἡ καρδιά τῶν ἐδουλοκλείθη πολὺ ἐπὶ ἐπανέλιθον εἰς τὴν θέσιν τῆς.

Ἐπιμ. «ΒΣΤΙΑ»

Ἡ ΚΥΡΙΑ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΩΡΗΜΑ

ΤΟΥ ΚΟΥ Γ. ΑΣΠΡΕΑ

ΣΕΛΙΔΑΕΣ 236 — ΔΡΑΧΜΕΣ 6.—

ΣΕ ΘΑΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Δευτέρα 17 Φεβρουαρίου 1920

ὥρα 6 ἀκριβῶς

ΤΡΙΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΔΕΙΟΥ

ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κου ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ με τὴν συμπροσθιν τῆς Κος ΣΠΕΡΑΝΤΖΑΣ ΚΑΛΟ (τῶν Concerts Lamouroux καὶ Chevillard)

καὶ τοῦ Κου ΘΗΣΕΟΣ ΠΙΝΑΙΟΥ (καθηγητοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀδείου).

ΤΑ ΝΙΑΤΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ ΣΤΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗ

ΣΥΝΤΡΟΦΗ :

ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΔΡ. 10
ΕΒΔΟΜΗΡΙΑ... 6
ΣΕ ΚΑΛΟ ΧΑΡΤΙ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ 16

Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ :

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΑ ΝΙΑΤΑ

. ΜΥΤΙΛΗΝΗ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ ΤΑ :

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΗΣ ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑΣ

ΔΡΑΧ. 4

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΥΠΟΣ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3

Α. ΔΑΜΙΑΝΟΣ

Ὀδὸς Ἀριστείδου 12

Ὅλα τὰ εἶδη τῆς γραφικῆς, χαρτιά, μελάνια τυπογραφικά, χάρτης περιτυλίγματος, χαρτόνια σαποῦνια ἀρωματικά, ἀκόμματα καὶ γίλιον διὰ εἶδη, εἰς τιμὰς ἀσυναγόνιστες

Ο ΤΟΚΟΣ ΤΩΝ ΕΝΤΟΚΩΝ

Η Υ Ξ Η Σ Ε Ν

ΑΠΟ ΤΗΣ 10ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1919

Τὰ τριμήνια Ἐντοκα Γραμμάτια θὰ δίδουν τόκον 5 ο)ο

Τὰ εξάμηνα 5 1)2 ο)ο

Θὰ ἐκδίδοντα δὲ καὶ ἐτήσια με τόκον 6 ο)ο

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ'

Σάββατο Ἀθήνα, 8 Φεβρουαρίου 1920

ΑΡΙΘ. 670

ΣΤΟ ΧΟΡΟ

Διάλογος με τὴ νύκτα μου

—Σαμπάνια! θέλω νὰ μεθύσω σήμερα ἐδῶ περὰ.
Κοίτα τὸν κόσμο πὸν γελά καὶ παίζει ὄλο χαρὰ
καὶ σὺ μονάχα, νύκτα μου, θλιμμένη νύχτα - μέρα
λόγια στὴν τρέλλα τοῦ χοροῦ μου ἕως λοιπότερα.

—Ἄκου, τὸ θάλος ἢ μουσικὴ τονίζει οὐδικά. . . .

—Σὰ στεναγμό.

—Τάνθη φίλων στήθια ἀπολά πὸν γαίνο. . . .

—Καὶ ξεψυχούν.

—Κερία χιλιάδες λάμπουν.

—Νεκρικά.

—Ζευγάρια λέν' ἐρωτικά λογάκια. . . .

—Ἄθλιο θὰ κλαίνο.

Σόπα! Σὲ κρύσταλλο βαθύ κέρνα με καὶ κεράσου
καὶ πίνε νὰ μεθύσῃσαι καὶ οἱ δικό μας. Στὴν ἰσχυρία σου!

Σ' ἕνα ἀρροσύνερο ξανθό, σὰ λουλουδιῶν ἀψίδα
φωτολοισμένη ἀπὸ τὰ κερία σὲ βλέπω—ὦ εὐτυχία!—
νὰ μοῦ χαμογελάς καὶ σὺ σὰν εὐθιμὴ βασιλίδα,
νύκτα μου, ἀγρόριση παντεῶ - ποντοῦ, Μελαχολία.

ΧΡ. ΕΣΠΕΡΑΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ

Τὸ δὲ καλὸ μου

Μιά φορὰ καὶ ἕναν καιρὸ
κάποιο νέο ἀγόρι
ἀπὸ τόπο ἀλαργινὸ
ἔστειλε σὲ κόρη,
—Ἐνα ἀγόρι νιό, ξανθό—
δώρο δαχτυλίδι,
ὄχι ἀσημι καὶ χρυσό
καὶ τρανὸ στολίδι.
Ἀπὸ τόπο ἀλαργινὸ,
καὶ πὸν ἢ μάχη ὀργιάζει
στὸ λιπύρι τὸ καπτό
καὶ στὸ κρόο τάγιαξι,
Στέλνει στὴ μελαχροινὴ
σκέτο δαχτυλίδι
χορὸς πέτρα γαλανή
καὶ οὔτε ἄλλο στολίδι.
Σίδερο ἦταν μοναχό,
σίδηρο ἀπ' τὸ κανόνι
πὸν στὸ θρονερό του ἀχό
ἢ καρδιά : σφυρὶ στ' ἀμόνι.
Ἦθ' φιλεῖ ἢ Κοπελιά
καὶ στὸ δάχτυλο τὸ θάξει—
ὦ, καμάρει καὶ χαρὰ!
ἕως φαρὰει τοπῆι!

Θάμα!—μέσα στὴν καρδιά
φλόγα φουντωμένη νοιώθει :
πνίξανε μὲ μᾶς τὴ νιά
γιὰ τὸ ἀγόρι χίλιοι πόθοι.
Μιά τοιγγάνα μελαρή
φλόγα πήρε ἀπ' τὴν καρδιά του
τάρμασε μὲ ξόρκια αὐτῆ
καὶ ἢ Κοπέλλα πιά δικιά του.

Συμπῆρη

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

ΟΡΦΑΝΑ

Στὸ διάλειμμα τὰ παιδιὰ στεκόντουσαν μαζεμένα
σὲ μικρὸς μικρὸς παρῆες. Ὁ μεγάλος γυμνὸς θάλα-
μος ἦτανε γιομάτος ἀπὸ γελοῦνους, φλύαους φωνῆς.
ὅμως κάπως συγκρατημένες. Καὶ τὸ γέλιο ἀκόμα, φο-
βισμένο ἔβγαινε ἀπὸ τὰ στόματά τους. Οἱ φωνῆς δὲν
ἐπιτρέποντουσαν — αὐτὸ τὸ ἤξεραν ὅλες τους. Αὐτὸ
ἦταν ἐναντιὸ στὸν κανονισμὸ. Μποροῦσε νὰ θυμώσει
ἢ Ἀδελφὴ Κλάρα, καὶ τιμωροῦσε σκληροῦ.

Ἡ Κατινούλα εἶχε τριπώσει σὲ μιὰ γωνία. Κοιτοῦ-
σε μὲ τὰ μεγάλα, φοβισμένα της μάτια, καρφωμένα
ἀπέναντί της. Ὅλα γύρω της ἦτανε νέα γι αὐτήν,
καὶ τὰ εἶχε χαμένα. Ὁ μεγάλος ὁ θάλαμος, τὰ πολ-
λὰ κορίτσια! Ἄχ, Θεέ μου, νὰ ἐσχότανε τώρα ἢ μη-
τέρα — μὰ ἢ μητέρα ἦτανε τώρα πεθαμμένη. Κρατοῦ-
σε στὸ χέρι της τὴν προινή φρέτα πὸν τῆς εἶχαν δω-
σμένη ὅμως δὲν ἔτρωγε. Χοντροῦ, βαριά δάκρυα στε-
κόντουσαν στὰ μάτια της.

«Ἔσι», εἶπε μιὰ φωνὴ στὸ πλάι της. «γιατί κλαῖς;
θὰ εἶσαι καινούργια ἀκόμα, ἔ ;

Ἡ Κατινούλα δὲν ἀποκρινότανε. Ἄφανε μονάχα
νάκουστεῖ ἕνα μικρὸ ἀναφυλλητό.

«Καὶ ποτε ἦρθες ;»—στὸ κορίτσι πὸν τὴν εἶχε προ-
τοζυγώσει, εἶχανε προστεθεῖ κάμποσα ἄλλα. Τὴν κοι-
τούσαν μὲ περιέργεια : «Γιατί ἦρθες ἐδῶ ; ρώτησε ἢ
μιὰ ἀπὸ δαύτες. «Ἐχεις ἀκόμα πατέρα ;»

«Ὅχι», ἀποκρίθηκε ἐκείνη μὲ σιγαλὴ φωνή, πὸν
μόλις πὸν ἀκούστηκε.

«Πέθανε, δηλαδή, ἢ δὲν εἶχες ποτέ σου πατέρα ;».

Τὸ παιδί κοίταξε μ' ὀρθάνοιχτα μάτια, δίχως νὰ
καταλαβαίνει, καὶ ὕστερα ψιθύρισε : «Πέθανε».

«Ἄ! καὶ σ' ἔφερε δῶ ἢ μητέρα σου ; Μὰ γιατί
εἶναι ἄρρωστη ; »

«Ὅχι—» καὶ τώρα τὴν πήσαν τὰ δάκρυα στὰ σα-
στά. καὶ ἔτρεχαν ποτάμι : «Κι αὐτὴ πέθανε».

«Ἐἶναι πολὺς καιρὸς ;» ξαναρώτησε ἢ μεγαλύτερη.

Ἡ Κατινούλα δὲν ἀποκρίθηκε. Ὅλος ὁ πόνος, πὸν
ἀληθινωροῦσε τὴν μικρὴ της τὴν καρδιά, εἶχε ξεσπά-
σει μεμιὰς. Ἐνα ἄγριο κλάμα τάραιε τὸ μικρὸ της,
τὸ μαρομένο κορμί. Τὰ κορίτσια στεκόντουσαν σὰ χα-
μένα, καὶ κοιτούσαν δουὰ τὸ ἀπελπισμένο παιδί. Μιὰ
μικρούλα ἄρχισε καὶ αὐτὴ νὰ κλαίει, πὸνς ἔφερε ἀπὸ

ποιές θήμησες ποῦχαν ξιπνήσει. Ὅμως ἡ μεγαλύτερη εἶπε :

«Ἔλα τώρα, ἤσυχασε, ἐδῶ δὲν κάνει νὰ κλαίμε πάλι ἡ ἀδερφή Κλάρα μαλώνει, καὶ σὺ δὲ εἶσαι κ' ἐντελῶς ὀρφανή» — χτύπησε χαιδευτικά τοὺς ὤμους τῆς Κατινούλας μ' ἀδέξιο χέρι : «Ὄστε δὲν πρέπει νὰ κλαίς καθόλου. Ἐσὺ τὴν ἔχεις καλὰ θὰ σὲ δώσουν γρήγορα».

«Θὰ μὲ δώσουνε;» Ἡ Κατινούλα σήκωσε τὸ κεφάλι τῆς τρομαγμένη. Τὴν πῆγαινε πάλι νὰ εἰπεῖ αὐτὴ ἡ αἰθένα :

«Ὅλες δὲ θὰ μᾶς δώσουν—» ἐξηγήσε ἡ μεγαλύτερη. «Μιὰς καὶ θαρρεῖς πὺς θὰ μείνουμε ἐδῶ; Θὰ πᾶμε σὲ θετοὺς γονιούς. Ἄκουσε πού σου λέω, θὰ αἰχγεις ἀπὸ δὺ γρήγορα. Ὅλοι γυρεύουν τὰ πεντάγρανα, καὶ λέει ἡ Ἀδερφή Κλάρα, πὺς ἔχουν ὅλοι τὸλλα γὰ δαῦτα».

«Στοὺς θετοὺς γονιούς περνάει κανεὶς καλὰ—» εἶπε μὰ ἀπὸ τίς μικρότερες, μὲ ὕφος μικρομεγάλης. «Οἱ θετοὶ γονιοὶ εἶναι πὺ καλότεροι ἀπὸ τὸρφανοτροφεῖο. Ἡ Γιόρτα τοῦ Βοιῶδα πῆγε κὶ αὐτὴ σὲ θετοὺς γονιούς κὶ ἀμέσως τῆς ἔδωσαν πολὺ ὄραϊα φορέματα. Ὅλα ἀπὸ τὸ παιδί ποῦχε πεθάνει καὶ στὴν σιδηροδρομὸ ταξιδεῖται πάντοτε δεύτερη θέση. Στοὺς θετοὺς γονιούς τὰ ἔχει κανένας ὄλα, ὅπως στὸ σπίτι του».

«Αἴ—ὄχι καὶ πάντοτε!» εἶπε χοροιδευτικά ἡ μεγαλύτερη. «Ἐξέρετε δὲ — μὲ εἶχαν καὶ μένα δώσει μὴν φορὰ — καὶ τὰ ξέρω πολὺ καλὰ. Ἄς μοῦ λείπει!»

«Ἀλήθεια, σὲχανε δωσμένη καὶ σένα.» Τῶλλα κορίτσια πῆγαινε πὺ κοντὰ τῆς, γιομάτα περιέργεια.

«Ἔλα πάει σὲ πολὺ ἀρχοντικὸ σπίτι—» ἀποκρίθηκε ἡ μεγαλύτερη μὲ σοβαρεμένο ὕφος.—«Ὅλες τὸν οἶ κανάρες ἦταν γεμάτες δελουδένια ἔπιπλα, κ' εἶχαν πὺ πὺς ἦθελαν νὰ πάρουν ἕνα ὀρφανὸ κορίτσι, γὰ νᾶχει ἡ κόρη τὸν συντροφιά. Κολοκόνδια μὲ τὴν ὀργάνη! Ἐπρεπε νὰ δουλεύω, καὶ γερὰ μάλιστα. Τότε ἡ μητέρα μου μὲ πῆρε ἀπὸ κείνο τὸ σπίτι, κ' εἶπε πὺς μπορούσε νὰ μὲ ξαναπάρει πάλι στὸ σπίτι».

«Ὄστε ἔχεις λοιπὸν ἀκόμα μητέρα;» ἔκανε μ' ἀπορία ἡ Κατινούλα.

«Φυσικὰ, ἔχω μητέρα. Καὶ γιατί νὰ μὴν ἔχω; Θὰ τὸ λές, βέβαια, ἐπειδὴ εἶμαι ἐδῶ μέσα; Ἐδῶ ἔρχονται κὶ ἦταν ἀκόμα ἔχει κανένας γονιούς καὶ δὲν μπορούν νὰ τὸν θρέψουν. Καὶ τώρα ἡ μητέρα μου δὲν μπορεῖ πᾶ νὰ μὲ θρέψει, γιατί εἶναι στὸ νοσοκομεῖο... καὶ πὺς ξέρεῖ ἀν θὰ θγεῖ πᾶ ἀπὸ κεῖ μέσα, λέει ὁ γιατρός, μὲ τὰ πλεμόνια ποῦχει!»

Τώρα τρομοβίαζε λιγάκι κ' ἡ κοριτσιίστικη φωνή, πὺ πρωτίτερα εἶχε παρμένα ἕναν τόνον ὑπεροχῆς μπροστὰ σ' ἄλλα κορίτσια. Ἡ μεγαλύτερη εἶχε σκύψει καὶ μαδοῦσε πὺς κλωστὲς ἀπὸ τὴν ἄκρη τῆς ποδιάς τῆς.

«Ἡμῶν κ' ἐγὼ μὴν φορὰ σ' ἕνα σπίτι» — ἔκανε νὰ τοιβήξει τὴν προσοχὴ τῆς παρέας ἕνα ἀπὸ τῶλλα κορίτσια. «Ἐκεὶ νὰ βλέπατε ὕστερότερα! Ἡμῶνα σὲ καλοὺς χριστιανούς».

«Θαρρῶ, πὺς σ' ἔστειλαν πάλι πίσω, γιατί ἦσαν τέλεια ἀχρηστη», εἶπε πειραχτικά μὴν μικρή.

«Ναί, βέβαια, τέλεια ἀχρηστη!» ἀποκρίθηκε εἰρωνικά ἡ ἄλλη. «Ἐπρεπε νὰ γυρῶ παντοῦ μὲ τὰ φορέματα τοῦ ὀρφανοτροφείου, μὲ τὴν καφετιά ζακέττα καὶ τὴν καρὲ φρούστα, πὺ δὲ κανένας σὲ καταλαβαῖ

νεὶ πὺς εἶσαι ὀρφανή, καὶ τὰγόρια σου τὸ φωνάζουν στὸ δρόμο ἀπὸ πίσω, καθὼς πηγαίνεις. Καὶ τότε μὴν πανε πὺς εἶμαι φαντασμένη κὶ ἀδερσική, γιατί δὲν ἦθελαι. Ὅμως ἦταν μονάχα φιλόλογου, καὶ δὲν ἦθελαν νὰ μοῦ δώσουν ἄλλο φόρεμα. Καὶ εἶτανε μάλιστα πὺς τοὺς ἔκλεψαι κίβλα: ὅμως δὲν ἦτανε παρὰ μὴν ἀκρίτσα ἀπὸ λουκάνικο, ἐπειδὴ πενοῦσα, κ' ἔπρεπε νὰ κάθουμαι μὲς στὸ μαγειρεῖο, καὶ νὰ ἐτοιμάζω γιομάτσια μὲ μαριελάδα, κ' ἐγὼ μῆτε νὰ δοκιμάζω μὴν αὐτοὶ εἶχανε τὰ ντουλάπια τοὺς γεμάτα βούτυρα, λουκάνικα καὶ χοιρομέρια. Καὶ μὲ εἶχανε μόνον καὶ μόνον γὰ νὰ τοὺς δουλεύω, γιατί ἡ κυρὰ τοῦ σπιτιοῦ ἦταν ἄρροστη».

«Ναί, καμιά φορὰ περνάει κανεὶς ἄσχημα στὸν θετοὺς γονιούς;» ἀναστενάξαν τὰ παιδιὰ.

«Τότε τὸχω καλύτερα νὰ μείνω ἐδῶ», εἶπε φοβισμένη ἡ Κατινούλα.

«Ἄν μπορεῖς, ἐδῶ δὲν κρατοῦνε κανένα».

«Κὶ οὔτε πρέπει νᾶνρησγεις καθόλου» — τῆς εἶπε ἡ μεγαλύτερη ξαναχτυπώντας τὴν πάλι χαιδευτικά στὶς πλάτες. «Ἐσὺ εἶσαι τέλεια ὀρφανή, αὐτὲς τὴν ἔχουν πάντοτε καλὰ. Κοίταξε νὰ ἰδεῖς: ἐσὺ θὰ πὺς σὲ σπῖτι, ὅπου θᾶχει πεθάνει κανένα παιδί, ἢ ποὺ θέλουν παιδί, καὶ δὲν ἔχουν».

«Τότε θὰ μπορεῖς νὰ κάθουαι σὲ ὀραῖες κάμαρες, καὶ θᾶχεις παιχνίδια καὶ κοῦβλες».

«Κ' ἴσως καὶ κοιλόσπιτο».

«Καὶ τὸ καλοκαίρι θὰ πηγαίνεις μαζί στὴν ἔξοχον».

«Καὶ θᾶχεις πάλι μητέρα πὺ θὰ σ' ἀγαπάει, σταγάσου, μὴν σωστή μητέρα πάλι».

Μιλοῦσαν ὄλες μαζί, τὰ μάτια τοὺς ἔλαμπαν, ἕνας ὄνειρεμένος παράδεισος εἶχε σηκωθεῖ μπροστὰ τοὺς, ζεστός, φωτερός, γεμάτος ἥλιος μὴν γλυκειὰ παιδικὴ πατρῖδα...

Μία γυναίκα φωνὴ ἀκούστηκε μέσα στὸ δάλαμο : «Κατινούλα! Σὲ γυρεύουν στὸ γραφεῖο...» Στὴν πόρτα στεκόταν ἡ Ἀδερφή Κλάρα, καὶ χτυποῦσε τὰ χέρια τῆς τῶνα μὲ τῶλλο : «Ἔλα, κάνε γρήγορα, Κατινούλα».

«Μάλιστα, ἀμέσως!» Ἡ Κατινούλα ξαφνίστηκε. Στὸ γραφεῖο: Κίβλας! Εἶχε ρθεῖ λοιπὸν ἡ μητέρα ποῦθελαι τὴν ἀγαπήσει, ἡ καινούργια τῆς ἡ μητέρα : Πετᾶχτηκε μεμῶας, κ' ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος τῆς Κλάρας...

«Κοιμάται μικρὴ νᾶν μονάχα», εἶπε ἡ Κυρία μὴν πολὺ κολοβαλμένη κ' εὐγενικὰ κυρία, μ' ἕνα μακρὸν πανακρόρι ἀπὸ ἀπτραχάν καὶ μὲ πλούσια φτερὰ στὸ καπέλλο τῆς. Κρατοῦσε τὰ χρυσὰ τῆς φασματῶν μπουτὸν ἀπὸ τὰ μάτια τῆς, καὶ κοίταζε καλὰ καλὰ τὴν Κατινούλα ἀπὸ τὴν κορφὴν ὡς τὰ νύχια, σὰν κατὶτι ποὺ εἶναι κανεὶς νὰ τὸ φωνῖσει. «Ἐἶναι γερή;»

«Πολὺ γερή», τὴν βεβαίωσε ἡ Κλάρα.

«Γιατί, ὄλα κὶ ὄλα, μὴν δὲν μπορῶ νὰ ὑποφέρω ἄρροστο παιδί μὲς στὸ σπίτι, πὺ νὰ παίρνει κανέναν τὸ κεφάλι μὲ τὴν γριῖναια του. Κ' οἱ γονιοὶ τῆς — εἶναι ἀπὸ ἀνθρώπους καθὼς πρέπει;. Ναί;. Γιατί εἶναι φοβερό νᾶχει κανὰ συγγενολόγι, ἀνθρώπους πὺ νᾶχουν κανεὶ στὴν φυλακή, καὶ νᾶχονται κανέναν στὸ σπίτι κάθε τρεῖς καὶ λίγο... ἀπὸ νὰ μοῦ λείπει!

Πρέπει κανείς να προσέχει πολύ με τέτοιο είδος ανθρώπους!»

«Η Κλάρα την καθούχασε: «Δεν έχει κανένα δικό της».

«Αυτό 'ναι και το καλύτερο», είπε η κυρία, — «αυτό μιλώσαι, που είναι τέλεια όρφανή. Πολύ καλά, τότε θα την πάρω... Και θάσαι πάντοτε φρόνιμη και υπέκουη;» Για πρώτη φορά είχε γυρίσει να μιλήσει στην Κατινούλα.

«Όμως η Κατινούλα πήγε και κρύφτηκε πίσω από την Άδεροφή Κλάρα, και δε ναποκρινότανε λέξη.

«Μπα, είσαι λοιπόν ναζιάρα, και δε μιλάς;» είπε η κυρία «πρέπει να το κόψεις αυτό το συνήθειο. Τα παιδιά που δε μιλούν είναι ανήμπορα».

«Θά συνήθισαι μιὰ χαρά», έκανε μιὰ άλλη γυναίκα που'νεν έρθει μαζί με την καλοντυμένη κυρία

«Ναι, αυτό πρέπει, παρακαλώ πολύ — έλα, δός μου το χέρι! Θάσαι φρόνιμη; Πές μου: Ναι, κυρία Λένμπεργερ...»

«Έλα, κάν' όπως σου λέει η κυρία, Κατινούλα». Η Άδεροφή Κλάρα την έσωφε σχεδόν με δία μπρός στην καινούργια της μαριά. Και τα δάνια, τρεμάμενα και διστακτικά δαχτυλάκια βρόθηναν μέσα σ' ένα ψευδο μεγάλο χέρι.

«Ναι, μοιάζει λιγάκι μικρή, και σά φοβισμένη, πόναξ, έλεγε η Κυρία Λένμπεργερ στη φιλενάδα της, όταν βρόθηναν έξω «όπως το παιδί, θα μπορεί να το προσέχει, όταν θα λείπουμε απ' το σπίτι — και γι αυτό το μονάχα τηνέ θέλω για να μπορώ να βγαίνω πάλι έξω με τον άντρα μου. Και καταλαβαίνεις, σάν είναι πεντάροφιανη, δεν έχει να σου μπαίνει κανένας στη μέση, αν τηνέ βάλεις και να δουλέψει κοιματάκι. Όσο για να προσέχει δά το παιδί, είναι άρεζα μεγάλη και όπως και νάσαι, πάντοτε φτηνότερα έρχεται, παρά να πάσαι κανένας νταντά».

Κ' η καινούργια μητέρα της Κατινούλας καινούσε το κεφάλι της εδχαιοστημένη.

ΔΡΟΘΕΑ ΓΚΕΜΠΛΕΡ

ΛΙΣΘΗΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΙΧΤΡΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

Μια Γυναικία, ο Άντρας της κι ο Τρίτος. Η υπόθεση είναι κοινή, πάρα πολύ κοινή και στη Ζωή και στην Τέχνη. Είναι μάλιστα τόσο συνειδημένη, και την ξεμεταλλεύτηξε το σύγχρονο θέατρο με τόσο μονοτονία, ώστε η δυστυχία της, όσο κι αν είναι οδυνηρή, δε μάς φαίνεται πιά οίχτρη, απλά μόνο θλιβερή. Και η λύση του Τζακόβα δεν έχει τίποτε το εξαιρετικά τραγικό, είναι η πηδ συνειδημένη. Η Γυναικία, ο Άντρας της και ο Τρίτος στο έργο του έχουν και οι τρεις εδγενικούς, τίμιους χαρακτήρες. Ο Άντρας ζει μ' ένα σκοπό στη Ζωή του, την άφοσίωσή του, τη λατρεία του στη γυναίκα και στο παιδί του. Γι αυτόν δουλεύει με τόσο πάθος. Έκείνη κι ο Τρίτος αγαπήθηκαν ελαφρινά. Μόνο η Αγάπη τους έρριξε στην απάτη, που συνασιάνονται την άσκημα της, απλά είναι αδύναμοι, δε μπορούν να σπάσουν κάθε δεσμό

για να ζήσουν περιήφανα, ελεύτερα την Αγάπη τους. Είναι από τους Άγνους, που ποτέ όμως δε νικούν. Δεν έχουν και τη δύναμη να μην άφησουν το μουσικό τους να φανερωθεί. Ο Άντρας το μαντεύει, το ξέρει. Ο Τρίτος πρέπει να φύγει, προτείνει στη Γυναικία, την ικετεύει να τον άκοινοθήσει. Μα κείνη και πάλι δε θα μπορέσει. Σκέπτεται το παιδί της. Δε μπορεί να το εγκαταλείψει. Είναι πλασμένη για το σπίτι, για την οικογένειά της. Κι ο Άντρας, που την άφησε λύτερη να φύγει, όταν την ξαναβρίσκει στο σπίτι, δέχεται να την κρατήσει. Θα ζήσουν πιά χωρισμένοι, απλά εννομένοι για το παιδί.

Ο Τζακόβα θέλησε να ζωγραφίσει μιὰ εικόνα της Ζωής. Μόνον άόριστα, με πολλή τέχνη, χωρίς καθόλου να την επιβάλλει, άφίνει να μαντευτεί και η πεποίθησή του. Όπως όλοι οι συντηρητικοί αυτή τη λύση θεωρεί, χωρίς καν συζήτηση, όχι μόνο για το δράμα του, γιατί είναι σύμφωνη με τους χαρακτήρες του, αλλά γενικά για τη Ζωή, τη μόνη συμφέρουσα, τη μόνη καλή. Δε θέλει την επανάσταση του άτόμου. Δεν τον πληγώνει η φρίκη μιας τέτοιας θύσας για το παιδί, η ιδέα ότι δε μπορεί να δημιουργήσει παρά μιὰ Ζωή μαρτυρική σάν κόλαση, πως πιθανόν άδίκω και για το παιδί να είναι θλαιμένη ή άτμσφαιρα μέσα στο χαλασμένο σπίτι, δε θεωρεί το παιδί δεσπό άνηπόφορο, απλά άπολύτωση. Προτιμά το μάλασμα από την καταστροφή για την άναδημιουργία.

Όσο κοινή κι αν είναι όμως η υπόθεση, κοινή κ' η εξέλιξη της, χωρίς καμιά εμπνευση πρωτότυπη ή καινούσια. Ο Τζακόβα καθόρθωσε να τη δοματικοποιήσει με τόσο πολλή τέχνη, να την αίστανθεί βαθιά και να την ανταποδώσει τόσο ζωντανά κι άληθινά και με τόσο ένδοξη, ώστε οι «Οίχτροι Έρωτες» ύψώνονται άρεζα πάνω από τα κοινά έργα. Είναι έργο θεατοκό, με πολλή δόξαση, πάντοτε έσωτερική, τη δημιουργεί η έσωτερική άνάγκη κ' εξέλιξη, χωρίς να τη στούχνει ούτε στιγμή καμιά διασμένη ή εδθαλοτή επέμβαση. Είναι έργο πολύ λιτά θεατοκό, σφιχτογραμμένο, χωρίς καμιά περιτολογία, και σύγχρονα πολύ πραγματικό. Τα πρόσωπά του είναι πολύ σωστά ψυχολογημένα, ζών.

Οι «Οίχτροι Έρωτες» είναι από τα έργα που πρέπει να διαλέγει το θέατρο του Άδελου. Έχει αξία, η παράστασή του είναι φιλολογική, είναι έργο συντηρητικό και είναι σύμφωνο με το πνεύμα της Διεύθυνσης του Θεάτρου, το παρουσιαστικά του δεν άπαιτεί πρωτότυπη δημιουργία. Από τον ήθοποιό δε ζητά εμπνευση, απλά πολύ φυσικότητα, αίσθημα και κατανόηση του ζωντανού Έγώ.

Και το θέατρο του Άδελου έδωσε, όπως κάθε φορά που μένει στα όρια του έαυτού του, μια παράσταση αν όχι τέλεια, σχετικά πολύ καλή, εμφάνισε ένσινολο όνι στερεοποιημένο άκόνια, απλά που όλοένα σηματούζεται, το σύνολο, που τόσο λείπει απ' όλα τα έλα μας θεάτρα και που είναι η πρώτη βάση για την ποδοδο.

Ο κ. Δεσποίνης (Ίούλιος Σιάργης, ο Άντρας), έπαιξε μερικώς στιγμές με εξαιρετική δύναμη. Του λείπει όκόνια, σγελών έντελώς κάποια έξωτερική λεπτότητα, κάποια άπποάτητη εδγένεια στους τρόπους. Αλλά κ' απέναντί όλα του μικρού άστού δεν πείραζε υπερβολικά η έλλειψη αυτή κάθε εξέλιξης. Έτσι-

ζε φυσική, γιατί ο κ. Δεστούνης κατώρθωσε να φαίνεται έντελώς φυσικός σ' όλες τις άπλες σκηνές στο σπίτι του με το φίλο του, με τη γυναίκα του, και ιδιαίτερα, όταν έπαιξε τόσο όμορφα με το παιδί του. Κ' έξαφνα αρχίζει μέσα του το δράμα. Τόν άγγίζει ή πρώτη άμφιβολία μήπως ένώνει κάποια κρυφή άγάπη τη γυναίκα του με τόν υπάλληλό του, τόν Φαβόζιο, τόν παιδί εκείνο πού τόσο άγαπά και τόν υποστηρίζει. Ο κ. Δεστούνης έδωσε όλη της τή δύναμη στην πολύ δραματική και πολύ καλλιτεχνική σκηνή της άνοκαλίτης. Τίποτε έξωτερικό, κανένας δέν τού άνοίγει τά μάτια. Ο Φαβόζιος, από λάθος τού πατέρα του, ένός διαφθαρεμένου άριστοκράτη, πού σπατάλησε όλα τά χρήματά του και πλαστογράφησε τώρα, θοισσεται σέ τρομερή χρηματική στενοχώρια. Ο Ίουλιός, για να τόν σώσει από την άτιμία ή κι από τούς τοκογλόφους, τού προτείνει νάν τού δανείσει αιώτος, με λογικό τόκο, τά χρήματα πού τού χρειάζονται. Ο Φαβόζιος άρνείται. Γιατί; Θάταν τόσο φυσικό να δεχτεί. Ο Ίουλιός φρονάζει τη γυναίκα του, βέβαιος τώς θα τόν βοηθήσει να πείσουν τόν Φαβόζιο να μίν έπιμένει στην παρόλογή του άρνηση, μα και κείνη συμφωνεί με τόν Φαβόζιο. Παράξενο! Και καθώς προσπαθεί με έρωτήσεις να διώξει την ύποψία του, πού άθελά του τόν κερταίνει, εκείνοι ταράζονται, φανεύονται. Ο κ. Δεστούνης σκόρπισε τραγικά και πολύ λιτά τόν ρήγος της άγωνίας του, πού όλοένα αυξάνει ίσως πού φτάνει στην άπείληδη βεβαιότητα. Έ άρήσει τη γυναίκα του έλεύτερη. Και πολύ ρεαλιστικά, πολύ συγκινητικά έδειξε τόν πλαστό, τόν σχεδόν έξαλλο κέαι πού προσποιείται ο Ίουλιός για να κρύψει την πάλη μέσα του, τόν σπαραγμό, από τόν φίλο του πού έρχεται να τόν δει χωρίς να ξέρει τίποτε, και τού διαμείνει τά σενεθισμένα του άστεία. Και πολύ επιβλητικά, πολύ συγκρατημένα, είτε τά λίγα τελευταία λόγια στη γυναίκα του, την άπόφασή του να έξακολουθήσουν να ζούνε μαζί μόνο για τόν παιδί. Ο κ. Δεστούνης γάνει όλοένα περισσότερο τόν κάτι υπερβολικό στο καίξιμό του, τις άναστροφές χρονικής του κι αλλατά έντατική δραματικότητα.

Ο κ. Κονταγιάννης κατώρθωσε πάλι να άντιφύσει τόν έντελώς δευτεροέοντα ρόλο του, δημιουργώντας πολύ ζωντανά, πολύ άληθινά, τόν τέλο τού καλού, διασκεδαστικού, λίγο άνόητου, λίγο φιλοπόλου φίλου τού σπιτιού πού δέν υπάρχει στο δράμα παρά για να τόν απλοποιήσει, δίνοντας στή σκοτεινή του θλίψη και πιά νότα πιδ καιδοή.

Ο κ. Παπαρηστος έπαιξε πολύ λεπτά, πολύ σωστά ψυχολόγησε και παρουσίασε τόν Έκτορα Άρμέρη, τόν καταστραμένο, τόν διαφθαρεμένο άριστοκράτη, πού κρύβει κάθε του άτιμία πίσω από τρούπους άρεκά έδγενικούς.

Ο ρόλος της Αμαλίας (ή Γυναίκα), ίσως να είναι πάρα πολύ βαρύς για την κ. Ζερβού, πού της πηγαινούν πολύ καλύτερα, πιθανόν κι άποκλειστικά, οι ρόλοι των ingenues ή της κοκέτας. Έδειξε τή συνειδημένη της χάρη, ότι κατέχει τή σκηνή, αλλά δέν κατώρθωσε καθόλου να φανερώσει την πάλη μέσα της μεταξύ συνείδησης κι άγάτης, πού έπιβάλλεται σέ τέτοιον χαρακτήρα, ούτε τή θλίψη, ούτε τόν φόβο πού πάντοτε αίστάνεται ή Αμαλία, κι όταν, τόν περισσότερο, άγαπά, ούτε καν αδιατή την άγάπη της. Ο έρως

της έννοιθε ότι ή Αμαλία άγαπά τόν Φαβόζιο, γιατί τόν έλεγε ή κ. Ζερβού δέν πιστώνονταν όμως τόν πάθος της. Η κ. Ζερβού έπαιξε έντελώς έξωτερικά. Κι όταν ο Έκτορας Άρμέρης την άφίνει να μαντέψει, ότι ξέρει τόν μυστικό κι ότι θα τόν εκμεταλλευτεί, έδειξε άμέσως όλοφάνερα την ταραχή της, σά διασμένα, υπερβολικά. Είναι τόσο άφύσικο για μία γυναίκα να μίν ξέρει καθόλου να κρύβεται, κι ιδιαίτερα όταν πρόλει. Όταν ο Φαβόζιος φεύγει για πάντα μόνος, οι λυγμοί της είναι πλαστοί, δέν έδινε ούτε καν την έντύπωση ότι έλλοιαι πραγματικά. Άληθινό, άραίο είναι μόνο τόν άγκάλισμα τού παιδιού της.

Ο κ. Συριοπούλος (Φαβόζιος) είναι έντελώς άμόρφωτος άκόμα. Δέν ξέρει ούτε να σταθεί, ούτε να μιλήσει, κι έτσι τόν καίξιμό του είναι έντελώς ψεύτικο και μάλλον γελοίο. Άν έξέτασθεί όμως βαθύτερα, φανερώνει κάποια ειλκρινεία, κάποια άφροσύνη στην τέχνη του, κάποιο αίσθημα, πού ίσως όταν μείνει να εκφράζεται, ίσως, (είναι πρόσορο άκόμα για να σχηματίσει κανένας γνώμη), κατορθώσει κάτι να δημιουργήσει.

Τόν σκηνικό, όμοιο και στις τρεις πράξεις, ένι δωμάτιο πολύ απλό, είναι σύμφωνο με τόν έργο, εκείνο πού έπρεπε να είναι, όσο έπρεπε καλλιτεχνικό.

Τόν Θεάτρο τού Άδελφου παρουσίασε ένα σύνολο σχετικά καλό. Για την ώρα δέ ζητεί κανένας τίποτε περισσότερο. Θα έπρεπε όμως να καταλάβει πιά ή Διεύθυνση τού Θεάτρου, ότι και ή γλώσσα άποτελεί μέρος άπύ τόν σύνολο, ότι πρέπει να είναι άρμονική και να ζει, ότι ή άνεπίφορη μηχανή, χωρίς καμιά γραμματική, ούτε μουσική, ούτε ψυχή, ούτε καν νόημα, γλώσσα τού κ. Βλάχου, δέν άκούεται πιά, ότι οι μετάφραστές του όγμ μόνο δέν είναι δημιουργικές, δέν εκφράζουν τίποτε, αλλά τόν πιδ συχνά διαστρέφουν και τόν συγγραφέα. Πιθανόν κι αϊτός ο τίτλος «Οιχτροί Έρωτες», ο τόσο υπερβολικός, άσυμφώνος με τόν άλλως τε πολύ άρμονικό έργο, να διαστράφηκε από τή μετάφραση. Θα έπρεπε να καταλάβει πιά ή Διεύθυνση τού Θεάτρου ότι όσο κι αν είναι συντηρητική, είναι μερικώς ή ίσως δέν έπιτόπεται ούτε σέ μία ροκίτινα να υπερβαίνει, κι ότι κι αν πιστεύει ειλκρινή την προσπάθεια τού κ. Βλάχου, και κι αυτό αξία σεβασμού, ο μεγαλύτερος σεβασμός πού μπορεί να προσφερθεί σέ μία βλαβερή άποτυχία, είναι να την άφήσουν να λησμονηθεί.

ΔΑΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

Ο ΑΠΟΚΛΗΡΟΣ

ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΙΩ. ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ (ΔΙΑΒΑΘΗ)

• • • ΤΟΜΟΣ ΗΠΘ 112 ΣΕΙΡΑΙΑΣ • • • • •
 • • • ΠΡΑΞΙΤΑΙ ΔΡΑΧ. 3,50 • • • • •
 • • • ΗΠΘ ΤΟΥΣ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗΣ • • • • •
 • • • ΤΗΣ ΠΤΑΙΡΙΑΣ ΤΥΓΓΙΟΣ • • • • •

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΑΘΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑΝ "ΤΥΠΟΣ",

ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διαχειριστής: Η ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",

Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει να διευθύνονται:

ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ" Σοφοκλέους 3, ΠΕΡΙΣΣΕΥΣ

ΔΥΝΑΜΟΣΕΣ: Γρά το Έξωτερικό 29. 20 το χρόνο.
 • 10 το εξάμηνο.
 • 5 το τρίμηνο.
 Γρά το Έξωτερικό 25 το χρόνο.
 • 15 το εξάμηνο.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ο κ. Γιαννίδης δημοσίευσε ένα γράμμα στον «Ελεύθερο Τύπο» για να υποστηρίξει τη γνώμη πως το Έλληνικό Σοσιαλιστικό κόμμα έκανε άσκημα που δέχτηκε να σκηραξεί σ' επαναστατικό πεδίο με τους σοσιαλιστές της Βουλγαρίας και των άλλων Βαλκανικών χωρών. 'Ο ίδιος δημοσίευσε τις προάλλες ένα άρθρο στο «Νουμάς» για το Σκληρό. Το γράμμα του στον «Ελ. Τύπο» στην καθαρεύουσα το άρθρο του στο «Νουμάς» στη δημοτική. "Όταν ένας σοσιαλιστής ηρώεται ή αοβάται να μιλήσει τη φυσική του γλώσσα, δηλαδή τη δημοτική, πολύ κακή υπηρεσία προσφέρει στη σοσιαλιστική ιδέα. Πάνω απ' όλα ο σοσιαλιστής πρέπει να είναι ειλικρινής και να μη φοβάται να πει την αλήθεια. Το επιχείρημα, πως δεν είναι άκόμα καιρός να γράψουμε τη δημοτική, είναι κούφια καρδία. "Όταν ένας σοσιαλιστής μιλάει καθαρεύουσα, δηκαλιώνει ένα ψέμα. "Όταν παρουσιάζεται τότε με τη μάσκα του δημοτικιστή και τότε με τη μάσκα του καθαρευουσιάντου, δείχνει ένα χαρακτηρισμό διπρόσωπο, μια διπλή ψυχή, κι αυτό μπορεί να κάνει στην κοινωνία ύποπτο τον αγώνα του.

Η αντίθεση που δημιουργήθηκε στην κοινωνία μας, ύστερα από τη δημοσίευση ενός κατάλογου "Ακαδημαϊκών στις στήλες του «Νουμάς», έχει και τη βαθύτερη σημασία της και θα μπορούσε να χρησιμεύσει σ' έναν κοινωνικό παρατηρητή. Μέσα στον κατάλογο που δημοσιεύτηκε, δίπλα στα όνόματα πολλών που υπάρχουν κάθε πιθανότητα πως θα γίνονταν αλήθεια "Ακαδημαϊκοί, σημειώνονται και όνόματα που με κάθε άλλο ίδρυμα μπορεί να έχουν σχέση, όχι με την "Ακαδημία. Κι ο κόσμος αντί να γελάσει, αντί να χαρακτηρίσει ένα τέτοιο πράμα δόλοτελα άφρισκο και φανταστικό, προτίμησε να θυμώσει και να διαμαρτυρηθεί παίροντας τους διορισμούς αυτούς για πραγματικούς. Τόσο είναι βέβαιο πως στον τόπο μας είμαστε παρασκευασμένοι όλα να τα περιμένουμε, κι

όλα να τα θεωρούμε για δυνατά. Κι αυτό γιατί μορφώθηκε και η ιδέα, πως στον τόπο αυτόν, γίνεται και νεις ότι θα γίνει, φτάνει μόνο να το θελήσει και να το επιδιώξει με τον κατάλληλο τρόπο. Ζήτημα λοιπόν καταποσίης και το να γίνει και "Ακαδημαϊκό.

ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ, λέει ο Παλαμάς σε κάποιο φύλλο του «Εμπρός», χρωσταί στον κ. Κ. Χατζόπουλο γιατί με τη γνωστή κριτική του επίθεση στο «Νουμάς» άλλοτε, σε περασμένα χρόνια, κατά του Παλαμά, ανάγκασε τον τελευταίο να γράψει τη μελέτη του «'Ο Ποιητής κι ο Κριτικός». Ξεχνάει όμως ο Παλαμάς πως τον ίδιο καιρό πάνω κάτω έστειλε ο κ. Κ. Χατζόπουλος από τα Μόναχο και δημοσιεύοντοσιν στο «Νουμάς» με το πλαστό όνομα «Γρηγόρης Παπαστάθης», τις γνωστές του σατιρες, που με κακότητα σοβαρόφάνεια σατιύριζε και καταφορέλιαζε και τον Παλαμά και τον Ταγκόπουλο και το Ρήγα Γκόλφρη κι όλους διαδικα τους συνεργάτες του «Νουμάς», που τόσο τον τιμούσαν και παραμερίζανε για τον τάφινουε τόπο ν' απλώνει τους σοσιαλιστικούς τραχανάδες του. Scripta manent δυστυχώς. Έτσι οι όψεις εγγνωμοσύνης μόνο αλέριο χαμόγελο γενούνε.

ΑΥΤΟΤΙΜΩΡΙΑ, μπορούμε να την πούμε, ένα είδος πρόστιμο που επιβάλλει το Κράτος στον έαυτό του, είναι οι χιλιάδες που θα δώσει στο Βλαχουγιάννη για τα ιστορικά του έγγραφα. Τα έγγραφα αυτά ανήκουν στο Κράτος, είναι χτήμα του και περιουσία του, είναι. Πολύ καλά. Κανείς δεν έχει την παραμικρότερη αντίθεση. Μά όταν το ίδιο το Κράτος από άνεμελιά κι άνοησία χαρακτήρισε την περιουσία αυτή για παλιόγαρα και τη σκόρπισε στους τέσσερις ανέμους, κι όταν θρόδθηκε ένας άνθρωπος και τη μάζεψε την περιουσία αυτή στοργικά, — δεν πρέπει αυτός ο άνθρωπος ν' ανταμειφθεί και δεν πρέπει αυτό το Κράτος να πληρώσει πρόστιμο βαρύ για το εγκληματικό του φέρομο: — Έτσι πρέπει να ντα δούν και να ντα κρίνουν τα πράματα όσοι ξαφνιασθήκανε γιατί θα τσεπώσει τόσες χιλιάδες ο Βλαχουγιάννης και του ούχτηνάν άγορα γι αυτό.

ΜΙΑ εφημερίδα της Πόλης, ο «Νέος "Ανθρωπος», γράφει τόκόλουθα, που τα δημοσιεύουμε για να δοθεί πάλι ευκαιρία να σκεφτούν λιγάκι οι επιστήμονες της προτεροσάς μας, όσοι εξακολουθούνε και μεταχειρίζονται αυτών τον περιήρημον όρο, που δε σημαίνει τίποτα άλλο παρά την άδικαυότητά τους να μορφώσουνε μια καθαρή κι ορισμένη ιδέα. "Ίσως ν' άποσασίσουν να δώσουν τολάχιστο έναν όρισμό, πρμα άπαραίτητο για κάθε επιστημονική συνεννόηση.

«'Ημεις άπορούμεν με την λέξιν μαλλιάρος. Αυτό το κατασκευάσμα των περιφροσητών της άθανάτου δημοτικής γλώσσης εξακολουθεί άρα γε άκόμη να παρφέται παρά πολλών ως μία αλήθεια ;

ΥΣΤΕΡ' ΑΠΟ ΔΥΟ ΦΥΛΛΑ
Θ' ΑΡΧΙΝΗΣΕΙ ΣΤΟ "ΝΟΥΜΑ,"

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ ΒΟΥΤΥΡΑ :

Ο ΑΠΟΚΛΗΡΟΣ

ΜΕΓΑΛΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΠΟΥ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΓΓΙΑ ΕΠΟΧΗ
ΤΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΥ ΘΑ ΚΡΑΤΗΣΕΙ
5-6 ΦΥΛΛΑ ΤΟΥ "ΝΟΥΜΑ,"

Μα τι θα πη επί τέλους μαλλιαρός; Θέλομεν να πιστεύσωμεν ότι μαλλιαρήν γλώσσαν υπονοούν την δημοτικήν, την όποίαν αδυνατούν να έθρίσουν, διότι θα έρωσθούν από τον έλληρικόν λίκον, και καταφεύγουσιν εις άλλα μέσα εκδικητικά.

Και έρωτώμεν.

Είναι γράδια ή γλώσσα του Βαλιωριτί, του Σολωμού, του Παλαμά, του Ψυχάκη, του Πολέμη, του Εφτασίωτη, του Καραβίτου και τόσων άλλων Έλληνων συγγραφέων, ότινες ημπούν τον Έλληνοισμόν διά του καλοίου των; Άλλά τότε ποία είναι ή Δημοτική; και τι θεωρούν Δημοτικήν.

"Αι Λημνιάς, Μήσιος ζητούν να προσάφωσιν εις τους δημοτικιστάς το κριόνομα τουτο μαλλιαρός, διά να ξεχωρισθούν από το κοινόν ως... κοσιδιόρηδες : »

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

ΠΡΙΜΟΣ

Πολλές φορές ότι μετ γλώσσα δανείζεται από μίαν άλλην, τυχάνει να αναφανήσωνε φθογγικά οι δανεισθέντες οι λέξεις με άλλες όμοιοτήθμες γήθους και να γελάσωσιν έτσι τους αντίδους.

"Πρίμος" καιρός λέμε τον καιρό το βολικό κείνου το Γαλικό primo=πρώτος (κατά τη βολικιάδα άνωθεν). Στην πατρίδα μου πρωτοδέφτερος λέγεται από τους βαρτικούς μας ό άνεμος που έρχεται πάλαι επί κορόβι λιανουργούσος : «Στα πρώτα πρώτα καιρούσιν, στη όβια καιρούθεις, από στα πρωτοδέφτερος αση φεθ'» και δε τ' άνωθ' τείσιν. Στην Αθήνη τον ίδιον τονε λένε πριμ'όδεφτερος.

Τον έπαροξει λοιπόν άριτολογία πως το πρώτος είναι απ' το Γαλικό primo, και με πολλούς άλλους παρικούς όρους έχομε παρμένους από την Γαλική, καθώς είναι πρώσιό. Καιροθ'κατά ίδην πινέρος φωνηρά με το πρώην η, έγωσε παροτόμολογική αλληλοεπίδραση από το ένα στο άλλο. Το πρώτος πήρε το νόημα του πρώην η και το πρώην η έγωσε το ν κέμινε πρώην η.

"Ετσι γελάσθηκε πάλι ό κ. Χατζηδάκης, όπως συχνά το παθαίνει. (MNE, ό, 100) και λέει πως το πρώτος (sic) είναι το πρώην η ός. Και μετ υποστήριξη της γκάφας τον κείνοί θεώρησε...

αυ χειρότερη από την πρώτη. Θέλοντας δηλ. να εξηγήσει τον τάχα παρωτισμό του πρώτος, λέει πως πήρε τον τόνο του πρωτίτου : πρώην η και φέρνει δε άλλο όμοιο τάχα παρωτισμό ποι το πρώτος είναι, λέει, το έμπιστος και πήρε τον τόνο του πρωτίτου πρώτος.

"Αυτόσο δεν είναι, διαρωθ, άνέγκη να ξυίρει και εις και πολλά ποίματα να να ηθέσει πως το πρώτος δεν είναι βέβαια το έμπιστος, που δεν έπαυσε ίδως να πιστοποιηθεί, αλλά είναι άφρο το πρώτος με το προθεματικό ν-α άπομεινήρι του άφρο της αιτιατικής πωβλ. τωμ-τασιό-όσπασιός, τωμ-τασιό-όμπιστός και έτσι και το πρώτο-όμπιστός.

"Επειτα με όλα ταύτα το κ. Χ. δεν ξεγέεται τον τον πρώην η από την η πως έμεινε σέβιο η Γαλικό λοιπόν το πρώτος, και και τουτό πρώην η το πρώην η.

"Ετσι λοιπόν απ' ταύτα τα δευ' παρωτισμού αφέρει και ή άρχή που δέλει πως τα παρωτισμού παρωτισθόνονται τάχα και και τα προτίτου τους, άφρο άλλο παρωτισμού απ' το πρώτος και' το πρώτος δε μες δίνει.

M. ΦΙΑΝΤΑΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΑΜΠΕΤΕΙΑΚΟ

Λάβανε απ' την Αθήνη ξανατυπωμένη με διβλίο με την έπιγραφή "Ιστορία του Αμπετειακού ζητήματος για μελέτη του είχθ δημοσίησει τώρου κατά ό κ. Μ. Μιχαηλίδης στην Καθητή έφημερίδα «Κλειώ». Τη μελέτη αυτή άπαράτηρο με τη διαβάσων έκείνοι ποθχον τη φροτίδα για τα έλληρικά σφύροτα εκεί κείον. Έκδέοντας ό κ. Μιχαηλίδης έλα το Ιστορικά της Αμπετειακού Σχολής από την έθροσή της, υποστηρίζει με αλόγητη επιχειρήματι βασισμένα πάνω στα γραφή ντοκομήντι την έλληρικότητά της και αποδειχρει δε στηρίζονται στο δικαιο κείνοι που θέλουν να την κείνον άραβική σχολή. Οι ιδρυτές, άδερφοί Αμπετ, μπορεί να εΐτανε ορατικής καταγωγής, να είν' άναμοισθίτητο πως είχθνε έλληρικά αίσθημα και πως έλέγαν έλληικά σχολείο να ιδρύθων και θεσπισθ.

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΟΥ^(*)

Το Νικολό τοῦ Γιάννακο εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ γαϊδάρο, γιατί κείνος ποὺ εἶχε δὲν εἶτανε δουλειά, ἔλεγε, μήτε νὰ πορπατεῖ νὰ δὲν εἶχε κορυάγιο. Εἶχε καὶ δυὸ φεγάδια ἀουχώρητα, τὸ ἓνα ἦτανε νὰ χτυπᾷ ὀλονυχτίς τὸ παχνὶ του, καὶ νὰ μὴν τοὺς ἀφῆρει σὲ ἡσυχία, ὡς τὸ πρῶτ' ἢ κοιμηθοῦνε, ἐργατικοὶ ἄνθρωποι, καὶ τ' ἄλλο, νὰ καθίζει σὴν ἔφτασε στήν πόρτα τοὺς ἀπέξω.

— Μπαρὲ, γυναίκα, γυρίμαζε τὸ Νικολό κάθε μέρα, θὰν τὸ πούλησω καὶ ὁ μεζήγια, ἃ βρω, μανάχα ἃ κύνουμε ἓνα παζάρι, οἱ δυὸ μας, ἃ μοῦ δώσης τὸ πεντόληρό σου ἃ τὸ βάλω γέχυρο, ἃ ξεσηκώσω κάμποσα καὶ μὲ τὰ κέρη ποὺ θὰ πάρω ἃ βάλω καὶ τὰ ὁ μεζήγια ἃ γείνουν 5 λίρες ἃ πάρω ἓνα γάδαρο τῆς προκοπῆς. Ἐν εἶναι προκοπὴ μὲ δαῦτο τὸ κικορίζκο. Σὰν ποὺ κοιτῆγει κι' ὁ καιρός τῶν μαζουλιάνων, θλέπεις ἔχουμε καὶ μετριότητα, θὰ σοῦ γυρίσω τὸ πεντόληρό σου καὶ μὲ τὸ διάφορο κίδαλα.

— Ἔρω σε, Νικολό μου, λέει ἡ γυναίκα του, πὼς σὴν γνώμη σου εἶσαι ἀγύριος σὴν τὸ ξέλο τ' ἀπελέκησ, καὶ δὲ σοῦ ἀνιλέγω τίποτε, κάνε τῆς ἀρεσκείας σου. Μὰ καλοῦ καποῦ πάρε καὶ τὸν Κωσιαντῆ τοῦ Ἐφτάρα, ἐκεῖνος πεινάκει καλύτερα κι' ἢς σὲ βοηθήσει σὴν γνώμη.

— Μὴν τρέχεις, μπαρὲ γυναίκα, ἀπαντᾷ τὸ Νικολό, ἔκα ἃ τὸ πούλησω πρῶτα, ἃ πιάσω κάμποσες παράδες, ἃ δέκω καὶ τὸ πεντόληρο σὴν ἐνέχυρο, καὶ τὴν ἄλλη Δεφτέρα μὴν καὶ θὰ πάρω σὴν παζάρι. Θλέπουμε καικάνουμε.

Ὁ γάδαρος δὲν ἦτανε κακός, μὰ ἀπ' τὴν κικορέσση ποὺ εἶχε φαίνονταν ἄλσεινός καὶ ἀξιοδάκρυτος. Τὸ Νικολό πήρε 4 λίρες ἀπ' τὸ ἀμανάτι ποὺ ἔβαλε καὶ τραθοῦσε τὴ Δεφτέρα μὲ τὸ ροενκέλι νὰ πὰ νὰ πούλησει καὶ τὸ ζῶ καὶ νὰγοράσει ἄλλο τῆς προκοπῆς. Χαροῦμένος τραθᾷ κατὰ τὸ παζάρι καὶ ἐφρονταν μὲ τὴν τρέσο νὰ μπλόξει τὸ πομισερῆ. Ἐκεῖ σταντᾷ καὶ τὸ συγχοριανό του τὸ Στρατῆ τοῦ Πάσχα, ποὺ ἦτανε ψυχογιός σ' ἓνα μαγαζὶ σὴν χώρα.

— Μπαρὲ, Στρατῆ, τοῦ λέει, ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ λεφτά, καὶ ἔφερα ἃ πούλησω τὸ ζῶ μου, μιάς καὶ τὸ θές ; πάστο, καίμενε, θὰ μοῦ κάνεις ψυχικό.

Καὶ ὁ Στρατῆς, μάννας γυνὸς σὲ δαῖτα, τ' ἀγοράζει ὁ μεζήγια καὶ τοῦ φάνηκε κληρονομιά ! Τὸ πᾶει σ' ἀρενικό του καὶ οἴγουρος πὼς ἦν τὸν ἐχαιριτοῦσε, γιατί τὸ ζῶο δὲν ἦτανε κακὸ, σὴν ποὺ φαίνονταν. Ἀρενικό, τοῦ λέει, τὸ πήρα γιὰ ἐμπόριο κι' ἃ δὲ τὸ πούλησω 6 λίρες ἃ μοῦ τραπήσης τὴν μύτη. Τ' ἀρενικό του δὲ μίλησε τίποτα μήτε καλὸ μήτε κακὸ εἶπε. Τὸ περιποιήθηκε ὁ Στρατῆς δυὸ βδομάδες, τὸ καλοτάισε καὶ τ' ἔφαγε σὴν

στάβλο νὰ ξεκουρατῆ. Τὴν πάρα πάνω Δεφτέρα τὸ ἔστριψε καλὰ-καλὰ, τοῦ θανε μὲ τρόπο καὶ κατὰ ἀσπράδια ποὺ εἶχε τὸ ζῶο σὴν πόδια του, τὸ καθάληκεψε καὶ τὸ πήρε σὴν παζάρι νὰν τὸ πούληση. Τὸ ζῶο καθὼς ξεκουράθη εἶτανε ζωηρό-ζωνηρό. Ὁ Στρατῆς ὅμως δὲν ἤθελε, μόνο νὰ φανῆ πὼς κάμνει τέτοιο ταπεινὸ ἐμπόριο ἀπ' τὴν μιά, κι' ἀπ' τὴν ἄλλη λογάριάζε νὰν τὸ παινέμη σὲ κανένα γρασὶ ποὺ θὰ συναντοῦσε γιὰ νὰν τὸ μοσχοπουλήση καὶ χωρίζε νὰ φαίνεται πὼς εἶρε δικό του. Βρίσκει ἐκεῖ ἓνα φίλο του καὶ τοῦ λέει. — Ἄ μοῦ πούλησης τοῦτο τὸ ζῶ, καὶ θὰ σοῦ πλερώσω τὸν κόπο σου, καὶ μουσπερὴ θὰ σοῦ φέρω γῶ, μὰ ἃ μὴ φανερώσης πὼς εἶρε δικό μου. — Ὁ ἄνθρωπος τὸ δέχηκε νὰ κερδίση σὴν καλὰ καθοῦμενα κατὰ τι, εἶτανε σπουδαῖο !

Ὁ Στρατῆς ἐκεῖ ποὺ τοιγύριζε σὴν παζάρι, ἐαγναντέθει μὲ σ' ἀσκέρι τὸν Νικολό μὲ τὸν Ἐφτάρα νὰ ζεῖάζουν ἓνα ζῶο.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ πέρα, λέει τοῦ Νικολό φίλικὰ καὶ ὕστερα μὲ παράπονο προσδέει. — Μπαρὲ Νικολό, κι' ὄχιρός μου γῶσουνα, τέτοιο γάδαρο, μὲ τὸ ναί, δὲ θὰ μοῦ τὸν πούλαγες.

— Ἄς ἀνοίγες τὰ μάτια σου, εἶπε χαμαροπὸ τὸ Νικολό, νὰ μὴν τ' ἀγρόαζες.

— Ἐγὼ ληπῆθηκα σε καὶ τ' ἀγρόαση, ἀπαντᾷ ὁ Στρατῆς, μὰ ὄχι θὰ κι εἶσαι φροχὸν ἄνθρωπο ἃ μὲ κοροιδέψης.

— Ἀλισθερίοι εἶν ἀπὸ, οὔλα γίνονται, Στρατῆ.

— Ἀὲ σοῦ λέει, μὰ ποὺ ἃ βρω τόσες παράδες ἃ ἀγοράσω ἄλλοτε ; καὶ προσδέει ποτηρά. Καὶ εἶν' ἐκεῖ δὲ ἓνας γάδαρος, τραμῆκι τῶμα ! καὶ τὸ πονγκὶ μου δὲ σῶνει !

Τὸ Νικολό εἶχε τραπώσει τοὺς παράδες τῆς γυναίκας του καὶ δὲν εἶχε ἀνάγκη ἢν κούριζε κι' ἀκριθὰ, καὶ τὸν παρακάλεσε νὰν τοῦ τὸν δειξέι.

— Ἐν τρέπει ἃ σοῦ τὸν δειξέω, μὰ γὼν' μαὶ καλὸς ἄνθρωπος καὶ δὲ βαστῶ κακία, πᾶμε ! λέει ὁ Στρατῆς.

Καὶ φροσσυλλαθῆς πληρώνει 5 λίρες τὸ Νικολό κι' ἀγοράζει τὸ γάδαρο, ποὺ τοῦδεῖε ὁ Στρατῆς.

— Πᾶμε, Στρατῆ, προτείνει τὸ Νικολό, ἃ σοῦ κερῶσω ἓνα ρακὶ γιὰ τὸν κόπο σου ; Πίνων τὸ ρακὶ καὶ εὔχονται τὸ καλορίζκο...

Τὸ Νικολό παίρνει τὸ ζῶο καὶ ἔπειτὰ κατὰ τὸ χωριό του. Στὸ δρόμο βλοῖ τοῦ εὔχονταν τὸ καλορίζκο, κι' αὐτὸς καυάρωνε ποὺ δὲ θὰ εἶχε μήτε ὁ Καταθὸς (προόχοτος τοῦ χωριοῦ) τέτοιο ζῶο ! Μὰ σὴν ἀλησίαζε σὴν χωριό του, ἔβλεπε πὼς ἔφερε τὸ ζῶο καλὸ τὰ μονοπάτια καὶ τραθοῦσε μόνο κατὰ τὸ σᾶτι, καὶ σὴν ἔφτασε σὴν πόρτα, ἔπαλωσε, κατὰ τὰ συνηθισμένα του. Ἐλα Κοιστὲ καὶ Παναγιά, εἶπε μέσα του τὸ Νικολό, τὰ χοῦγια τ' ἄλλουνοῦ ἔχει καὶ τοῦτο ! μὰ δὲ φανέρωσε σὴν γυναίκα του τίποτε. Τὴ νύχτα ἔρχισε τὸ ζῶο νὰ χτυπᾷ, σὴν πρῶτα, τὸ παχνὶ καὶ τότε κατέλαβε τὴ φριάνια ποὺ τοῦ φημιεσε ὁ Στρατῆς !

(*) Ἡ ἀληθινὴ αὐτὴ ἱστορία εἶναι γραμμένη σὲ γλώσσα ὅπως μιλᾷται σὴν Δεμιρδὲσι τῆς Προσίας.

— Γιάννη Βλαχογιάννη: «*Η Πεταλούδα*».

— Τυπώθηκε σὲ λιγροσέλιδο βιβλίο, καινούριο ἔργο τοῦ κ. Βλαχογιάννη, ποιητικὴ πρόβα μὲ τὸν τίτλο ἢ «*Πεταλούδα*». Κάτι σὰ διήγημα καὶ σὰν παραμῦθι, μὲ τὸ ἀπλὸ ἐκεῖνο, ἀπαλὸ καὶ φροσιδὺ ἔνθρο τοῦ συγγραφέα τοῦ «*Πετεῖνοῦ*» σὲ γλώσσα δημοτικὴ, περὶτεργη, δουλεμένη. Στὴν «*Πεταλούδα*» ζουγραφίζεται ὁ φροσιδὺς κόσμος μὲ γρόματα ζωηρὰ καὶ πιστὰ, καὶ παίρνει ψυχὴ καὶ αἰσθητικότητα ἢ ἀνιχνυτοῦ μας πλάση.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία ἐπὶ Γαλλίᾳ.—Μετὰφρασαι ἀπὸ ποιήματα τοῦ Παλαμᾶ.

Ἡ Ἑλληνικὴ ποίηση ἔχει ἀρχίσει νὰ πηδαίει τὰ Ἑλληνικὰ σύνορα, καὶ ὅλο καὶ περισσύτερον παίρνει τὴ θέσιν τῆς στήν παγκόσμια φιλολογία. Τὸ πρῶτον οὐλοσαστικά, γιὰ κείνους ποὺ ἀγαποῦνε εἰλικρινὰ καὶ ἀληθινὰ τὰ γράμματα, δὲν ἔχει ἰδιαίτερον σημασία· γιὰτὶ βέβαια αὐτοὶ δὲν περιμένουν ἀπὸ τὴν δικαίαν ἀναγκάσει, γιὰ νὰ αἰσθηθοῦνε τὴ χάρα τῆς τέχνης· ἔξωρον μάλιστα πῶς, εἰδικὰ γιὰ τὴν ποίηση, ἢ ὁμορφιά, καὶ ἂν περάσει τὴ γεωγραφικὰ σύνορα τῆς πατρίδος τῆς, γιάνει πολὺ—τις περισσότερες φορές πέρα πολὺ ἐλαττωμένη μέσα στὶς καρδιὰς ἐκείνων, ποὺ δὲ ὑποσῶν νὰ τὴ χάρα τῆς στὴ γλώσσα ποὺ γεννήθηκε. Ὅμως καὶ μὲ ὅλα αὐτὰ, εἶναι γιὰ μᾶς μιὰ ἐθνικὴ ἰκανοποίησις νὰ βλέπομε πῶς καὶ οἱ ἄλλοι πατριδοῦς, προσδεμένους στὸν πόλιτισμόν καὶ τὴν τέχνην, θεοκοκνῶνται ἀνθρώποι, ποὺ γνωρίζοντας τὴ γλώσσα μας, προσέχον καὶ ἀγαποῦνε καὶ ἐκτιμοῦνε τὰ πνευματικὰ λοιπὸν τοῦ ἔθνους μας, καὶ αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκη νὰ δώσῃν νὰ χάρα τὴν εὐδοκίαν καὶ οἱ ἄλλοι συμπατριῶτες τους.

—Ἐνα ἀπὸ τὰ παριζιάνικα περιοδικὰ, ποὺ ἐνδοφροσῶνται περισσότερον γιὰ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, εἶναι καὶ ἡ Revue Contemporaine, ποὺ εἶναι κέρματος καιρὸς ποὺ δημοσιεύει μιὰ σειρά ἀπὸ μελέτες γιὰ τοὺς συγχαιρινούς Ἑλληνας ποιητὰς, καθὼς καὶ ποιήματά τους μεταφρασμένα. Ἀσυνχῶς δὲν μπορούσαμε νὰ δοῦμε τὸ τεῦχος τοῦ Νοέμβρου, ὅπου δημοσιεύθηκε ἡ μελέτη τοῦ κ. Ludovic Nemo γιὰ τὸ ἔργο τοῦ κ. Παλαμᾶ. Στὰ δύο τελευταῖα τεῦχη τῶν ποὺ ἔστειλε σὴν χάρα μᾶς ἢ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ, ἔρχονται σὰ συνέχεια καὶ συμπλήρωμα τῆς μελέτης, ποὺ εἶπαμε παραπάνω, μετὰφρασαι ἀπὸ τὸν «*Τάφο*» καὶ ἀπὸ τὸν «*Ἔγνον στὴν Ἀθηνᾶ*». Ἡ ἐργασία αὐτὴ φαίνεται ποὺ ἔχει γίνει μὲ πολὺ ἀγάπη καὶ γούστο, καὶ δείχνει γερὰ γνώση τῆς γλώσσας μᾶς. Ὅμως ἂν μᾶς χαροῦσε πάντως ποὺ ἐλάττωμα θεοκοκνῶμε μέσα γιὰ ἴσα προτερήματα, θὰ λέγαμε ἢ τὴ μετὰφραση εὐσεβειδῆσι: τὸ ἄγεδὸν γενικὸ ἐλάττωμα ποὺ ἔχουν οἱ γαλλικὲς μετὰφρασαι ποιητῶν. Γιὰτὶ στὴν καθαρὴ ποίηση, σὸν καθαρὸν λυρισμόν τὸ σπουδαιότερον καὶ ὁλοκατεκτότερον ὁ ἕνα ποιῆμα εἶναι, ὅχι τὸ τί λέει

ὁ ποιητὴς, παρὰ τὸ πῶς τὸ λέει. Καὶ προσπαθόντας ἢ μεταφραστὴς νὰ μείνει πιστὸς στὸ τί λέει τὸ προπάτωρ, παραμελεῖ τὸ πῶς. Αὐτὸ φαίνεται ὁμοσφα, διὰν κανεὶς συγκρίνει τὰ μεταφράσματα ἀπὸ τὸν «*Τάφο*» μὲ τὸ προπῶτον, ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά—καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, κανεὶ τὸ ἴδιον μὲ τὸν «*Ἔγνον στὴν Ἀθηνᾶ*».

Στὸν τελευταῖον, ἢ ποίηση θεοκοκνῶνται προσπάντων στὴν ἰδέα, σὸν ἔνθρο τοῦ σποχασμοῦ ἢ ἐκπνευσῆ, ὁ ἐνθουσιασμός ζήτησε ἀπὸ τὸ κεφάλι, ἀπὸ τὴ σκέψη εἰς λέξεις γιὰ νὰ ἐκφρασθεῖ. Ὁ μεταφραστὴς, ποὺ ἔνωσε καὶ συγκινήθηκε ἀπὸ τὸν ποιητὴ, ἔκανε τὴν ἴδια ἐργασία: ζήτησε τὴν ἐκφραση ἀπὸ τὴ σκέψη του.

Στὸ πρῶτον διωσ, σὸν «*Τάφο*», τὸ πρῶτον εἶναι διαφοροσικὸ. Ἐκεῖ θεοκοκνῶνται σὲ καθαρὸν, ἀποφρα λυρισμόν: Ἀέση καὶ οὐδὺς καὶ ἰδέα γεννήθηκαν μαζί. Στὴ μετὰφραση πρόπει, ἂν εἶναι δυνατὸ, καὶ ὅσα εἶναι δυνατὰ, νὰ γίνει τὸ ἴδιον. Νὰ ξαναχθεῖ καινούριο τὸ ποιῆμα. Μὰ τότε ὁ μεταφραστὴς δὲν μᾶς δίνει μονάχα τὸν προπῶτον ποιητὴ, ὅσο καὶ τὸν ποιητὴ—μετὰφραστὴ: Πλουτίζει τὴν φιλολογία τοῦ ἴθρον του, μὰ δὲ γνωρίζει αὐτοσῶν τὸν ἔθρον ποιητὴ. Τὸ πρόβλημα εἶναι, φαίνεται, ἄλυτο. Τὴν καθαρὴν λυρικὴν ποίηση δὲν μπορεί νὰ τὴν θεοκοκνῶνται κατέρας, παρὰ μόνον στὴ γλώσσα ποὺ γράφτηκε: πρόπει κανεὶς νὰθεῖ νὰθεῖ τὴν ποιητὴ, γιὰ νὰ θεοκοκνῶνται τὸ ὁμοσφῶν τῆς. Γιὰ τοὺς ἄλλους ἢ ὁμοσφῶν τῆς θὰ μείνει βιβλίο κλειστὸ μὲ ἔκτα σφραγίδες.

—Παίνομε διὸ τρία παραδείγματα, ἔθρον φαίνεται φανερὰ ἀπὸ ποὺ λέμε. Γιὰτὶ, ὁλοσφῶν τὸ τῶμα εἶναι τὸ ἴδιον, δὲν εἶναι τὸ ἴδιον νὰ λέει κανεὶς γιὰ τὴν «*Λαράντισσα*» πῶς:

ἰθέλει μῆλον ἀφῶντο,
ἰθέλει χεῖλάμ ὁδοί,

καὶ: Elle veut des joues pareilles aux pommes. Des petites lèvres pareilles aux grenades.

Καὶ οἴθε: Πάσει καρδιά, ἢ καρδία σου Στὰ γόμοιο ταξίδι!

καὶ: O coeur, ton petit coeur Est parti le suprême voyage

Καὶ ἀκόμα τὸ ἑσῶρογο: Μήπως καὶ τοῦ Χάρουτα. Καθὼς θὰ σὲ κοιτάσει, Τοῦ φανεῖς ἀχάιδεστο, Καὶ σὲ παραπειάξει.

μὲ τὸ: De crainte d'apparaître Privé de nos soins aux yeux de Charon, qui arguerait de notre négligence. Pour te traiter avec dédain!

—Ὅσα γράφουμε παραπάνω δὲν ἔχουν ἄλλο σκοπὸν, παρὰ νὰ ὑποσηρῶν, πρῶτον-πρῶτον γενικὰ, πῶς ὁ λυρικὸς ποιητὴς εἶναι μυστικὸς γιὰ ὅσους δὲν μπορούν νὰ τὸν διαβάσουν σὸν προπῶτον, καὶ πῶς

καλύτερη μετάφραση δὲν εἶναι πάντοτε ἢ πιστότερη ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Παλαμά, κ' ἂν ἀναγνωρίσει ἀπὸ τοὺς ξένους λογοτέχνες καὶ κοινούς, μόνο ἀπὸ τὶς ἑλληνικὰς καρδιὰς πρέπει νὰ περιμένει νὰ γαλητεῖ καὶ νὰ δοξαστεῖ,

— Ἐχοῦμε πεποίθησι πὸς ἢ κοινή μας ἀγάπη γιὰ τὴν τέχνη, γιὰ τὰ γαλλικὰ καὶ ἑλληνικὰ γόθμισμα, καὶ γιὰ τὸν ποιητὴ Παλαμά, εἶναι ἀγκυρία. Ὅσπε νὰ προσοῦθε, δίχως φόβο νὰ παρεξηγηθοῦμε ἀπὸ τὸ Γάλλο συνάδελφο, νὰ σημειώσομε, πὸς ἀπὸ μιὰ γρήγορη σύγκριση μετὰ τὰ τραγῳδία τοῦ «Τάφου», βρίσκουμε κάποιες διαφορὰς ποῦ, διαφορῶμε, ζημιώσαν τὸν ποιητὴν ἀποπύτων τὶς ἀκόλουθες δυό :

— Ὁ ποιητὴς λέει :

Κι' ἂν διψᾶσεις, μὴν τὸ πῆς
 Ἀπὸ τὸν κάτω κόσμο
 Τὸ νερὸ τῆς ἀρηταιῆς,
 Φτωχὸ κοιμμένο δούλο !

Εἶναι φανερὸ πὸς τὸ «φτωχὸ κοιμμένο δούλο» εἶναι κλιτικὴ, ἐπίκλησι πρὸς τὸ νεκρὸ παιδί. Ἡ σύγκριση τοῦ κ. Νεμὸ εἶναι δικαιολογημένη, γιατί πὸς συνηθισμένος τύπος τῆς γλώσσα μας εἶναι «ὁ δούλος» κ' ἔχει «τὸ δούλο» ποῦ ἔχει ὁ ποιητὴς. Ὅμως τὸ παιδί εἶναι «ὁ δούλος», τὸ κοιμμένο μουσικὸ χορταράκι ποῦ θὰ διγῆται σὺν ταξιδι τοῦ κάτω κόσμου. Κι' ὅχι τὸ νερὸ τῆς ἀρηταιῆς, τὸ «ἔδω τῆς λήθης» ποῦ δὲν μοιάζει καθόλου μετὰ τὸ ταῖ ἀπὸ δούλο ποῦ συνηθᾶμε νὰ πίνουμε σὺν ἀπάνω κόσμῳ ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες. Διαφορῶμε πὸς ζημιώνει πολλὴ τὴν ἀμορφὰ τῆς ἰδέας αὐτῆς ἢ ἀπόδοσι :

Et si la soif te torture,
 Ne bois pas l'eau de Poubli :
 Pauvre élixir
 Du monde souterrain.

— Ὁ ποιητὴς λέει ἀκόμα τοῦτα τὰ ὑπέροχα σὲ ἰδέα, αἰσθημα, ταιριαχὴς ἀπορρηχὴς ψυχολογία :

Καὶ μοῦ φάνταζες εἶσι
 Κοιτῆς μαζί καὶ θῆμα
 Κι' ἤμουσι ὁ ἔροτος ἐγὼ
 Μὲ τὸ μεγάλο κοῖμα.

Ἀπὸ τὸ μακάριο
 Μηδέν, ἐγὼ σὺ κῆμα
 Σ' ἔφερα, ἐγὼ σ' ἔπνεξα,
 Ὡ τὸ μεγάλο κοῖμα !

Ποῦ εἶστε δάκρυα τῶν ἀγγῶν ;...
 Ὡ μαῦρε φονιά τρέμε !
 Ὡ φονιά, γονάτισε !
 Κοιτῆ, συγχώρεσέ με.

Ὁ πατέρας βλέπει σὰν ἁμαρτία ποῦ ἔφερε «ἀπὸ τὸ μακάριο μηδέν» σὺν ἀπάνω τῆς ζωῆς τὸ ἄδωο πλάσμα, ὅπου καὶ πνιγῆκε. Καὶ νιώθει βαρετὰ τὴν καρδιά του ἀπὸ τὴν εὐδὴν γιὰ τὸν μικρὸν τὸν πνιγμὸ μετὰ σὺν ἴδιον κῆμα. Τὸ παιδί του τοῦ παρουνιάζεται σὰ θῆμα του, καὶ σὰν κοιτῆς του. Ἡ ἀπειθὴ τοῦ πατέρα τὸν κῆμα νῆκουσι τὶς φωνιὰς φρόνες : «Ὡ μαῦρε φονιά τρέμε !», «Γονάτισε !» Κι' ὁ πατέρας ποθεῖ τὸν πόνον τοῦ ἀδίου ποῦ

κλαίει δίχως τῆρη καὶ ποθεῖ σὺν παιδί του, τὸ θῆμα καὶ κοιτῆ του :

Κοιτῆ, συγχώρεσέ με !

Ἡ μετάφρασι τοῦ τελευταίου στίχου με τοῦτον :

«Seigneur, seigneur, accorde—moi la grace :
 μᾶς δίχως ὁ ἕνα ἄλλον κόσμο ποῦ ὅς αὐτὴ τὴ σιγῆ δὲν τὸν εἶχαμε καθέλου ἀλλογοιστεῖ, κ' ὅπου ὁ ἄνθρωπος φέρονε σὺν κόσμο ἀνθρώπων μετὰ τὴ θέλησι καὶ ἀλλογία τοῦ Κεσοῦ, ποῦ εἶναι κ' ὁ ἐπεσθὲνος γιὰ τὴ γέννησὶ μας καὶ τὸ θάνατά μας. — Ἡ μετάφρασι τοῦ «Ἔνον σὴν Ἀθηνᾶ», ποῦ ποθεῖται νὰ συνεχιστεῖ σὺν ἐργῶσι τοῦ ἑσῶς, τοῦ Φλεβᾶσι, κλησιάζει γιὰ τοὺς λόγους ποῦ εἶπαμε, πολλὴν περισσότερον σὺν ἀποπύτων. Καὶ γιὰ τοὺς ἴδιους λόγους ποῦ δέχεται τὰ καλλιδοματα ποῦ τοῦ κῆμα σὲ πολλὰ μέρη ὁ μεταφραστής, θέλοντας νὰ δώσει μόνο τὰ σπουδαιότερα μέρη ἀπὸ τὸ πολὺ σίχρ ποῖμα, ποῦ ὁ κ. Νεμὸ τὸ ἀνομάζει :

un magnifique cantique en l'honneur d'Athènes,
 d'une inspiration grave et d'un beau souffle
 lyrique.

— Δημοσιεύομε σήμερον ἕνα μικρὸ διήγημα τῆς Γερμανίδας Λωροθέας Γκέμπλερ, παρμένο ἀπὸ τὸ γερμανικὸ βδομαδιατικὸ φιλὸ «Dez mond am Montag», ποῦ μᾶς ἐπέδωκε τελευταία ἀπὸ τὸ φιλὸ τοῦ «Νουμᾶ», τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆς δημοτικῆς μας γλώσσας κ. Ἀλεξ. Σιδάμεις. Τὰ ὄρανα—νά ! τὰ μεγαλύτερα κ' ἀδοκίματα θῆματα τοῦ ἀνθρώπου ποῦ.

Ὁ ἐξαιολογηθῆσομε νὰ δίνουμε καθετὸσο σὺν ἀναγνώστες μας μετάφρασι ἀπὸ τὸ σίχρνον γερμανικὸ διήγημα, ποῦ ἔξῃ ἀπὸ τὴ φιλολογικὴ τὸν ἄξια, θὰ μᾶς δώσει μιὰν εἰκόνα τῆς νέας ζωῆς : τὶς νέες ἰδέες, τὰ νέα ἀισθήματα, τοὺς νέους ὄρα. Ὅσοι ἐπὶς λεπτερομένον πὰς μεγάλον λαοῦ.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἡ τρίτη συναυλία τῆς στρατιωτικῆς ὀρχήστρας.

Τὸ περασμένον Σάββατον (1 τοῦ Φλεβᾶσι) ὁδῶκε σὺν Δημοτικὸν θέατρον ἢ τρίτη συναυλία τῆς Στρατιωτικῆς ὀρχήστρας, μετὰ τὸν ἰσχυρὸν ἰσχυρὸν κ. Μανόλη Καλοποιῶν. Ἡ συναυλία τοῦτη εἶταν ἀφωρομένη σὲ μουσικὴ τοῦ μεγάλου Μπετόθεν καὶ τοῦ γάλλου μουσικοσυνθέτη Φορνκ. Ἡ Πρῶτη συμφωνία (τὸ μεῖζον) τοῦ Μπετόθεν παίχθηκε ἀπὸ τὴν ὀρχήστρα μετὰ μεγάλη προσοχὴ καὶ ἐπιμέλεια. Ὁ κ. Πιάσιρο Μπαρσίσιον σὺν κοντσέρτο τοῦ Μπετόθεν (σὲ μεῖζον) γιὰ βιολὶ μετὰ συνοδεία ὀρχήστρας φάνηκε ποῦ ἀπὸ δυνάμει ἀπὸ τὴν φῆμη ποῦ ὅς τῶρα ἀπόχρησε. Οἱ «Συμφωνικὲς παραλλαγῶν» τοῦ Φορνκ, γιὰ πῆνον συνοδευμένο ἀπὸ τὴν ὀρχήστρα, μετὰ τὴν δευτερεύουσα Ἡθὴ Παγᾶ, παίχθηκαν τεχνικῶτα. Ἡ συναυλία τελείωσε μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ «Κοριτσάνου» τοῦ Μπετόθεν.

Ο ΑΠΟΚΛΗΡΟΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΛΕΒΕΝΤΙΕΣ

Σάββατο 25.1.1920

Φίλε «Νουμά»

Σε μία δική τις προσπάθεια, από εδώ κακουργω-
δικαίο, ήταν έδωκαζότανε μία δασκάλα από τη Σά-
μο για πλαστογραφία και φόνο, επειδή μία από τις
στοιχαιώτερες ένδειξεις της πλαστογραφίας είναι
πώς μέσα στο λασιό γράμμα υπήρχανε οι λέξεις
εμπύρι και την αντίγραφο και μερικώς άλλες άνομα,
κατά τους πραγματόρητες καθηγητές, που εξέ-
μισαν το γράμμα, μόνο μία νεωτερίστια ο δα-
σκάλα παρεόσθη να ξέρει να γράφει έτσι, επειδή
κακόν υπήρχε αυτή ή ένδειξη, ή δικηφόρος της κ.
Ασθέντης έκανε άνομαίτητο να πει στην άγρονομή
της, άρτίσσει ο άλλα, και ακόλουθα :

Γνωρίζομεν όλοι ότι άπαντες οι διδάσκαλοι,
ανεξαιρέτως, είναι άπαλοι της υπερασταρευσόσης
και ότι άπαντες όμιλοδν (!!) αυτήν την γλώσσον.
Είνα άποτοχώς άληθές ότι τελειάτως εισήχθησαν
εν τη Δημοτικώ σχολείω διβλία γεγραμμένα εν τη
Δημοτικώ, εν ταύταις οι διδάσκαλοι δεν εγκρίνουσι
αυτά και αντίγραφο, μεζόμενοι, διδάσκουσι
εν αυτών.

Κ' έπειτα κατέληξε πως κ' ή κατηγορούμενη δεν
επισημοδσε ποιά να είναι κ' αυτή δασκάλα πάν τις
άλλες, άρα και το γράμμα που δρισμόντουσαν ο' αυ-
τή οι λέξεις εμπύρι, την αντίγραφο κτλ., δεν είτανε
από της !

Νέ, πρόβλημα που αφορούνται και μέσα στα δικα-
ντήρι, πλοισιά ο' ανθρώπους, που όλονών τα παι-
διά γραφόταν στο σχολείο ! Πώς κ' οι δασκαλοι να
απομνημονόδοθεν με την εκπαιδευτική μηχανοδότη-
ση, από και μέσα στα δικαστήρια ακόμα τους έπι-
νοδνε για την αντίδρασή τους και τους δίνουσε έτσι
δίκους :

Με φίλια
GR...

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

MERCURE DE FRANCE. (15 Γεν.)—*Περρονέ*.
Η πολιτικακή μύθοσση και τα συγκαίρια γεγονότα.—
Φι ντε Κυρέλ: Καθ' Σπίντελερ.—*Γκαμπριέλ Μουρέ*: ποιή-
ματα.—*Σαιν Σιξί*: Αμερικανικά ονίτια κτλ. κτλ.
LE MONDE NOUVEAU. (Δεκεμβρ.)—*Ρενέ Μπου-
λέβ*: Προμένα φύλλα.—*Μαξίμ Ρεβόν*: Ο κ. Ρενέ Μπου-
λέβ.—*Έρς*: Η νέα γαλλ. βουλή.—*Ζυλ Συπερβιέλ*: Ποιή-
ματα.—*Ζαν Φινό*: Η γυνώικα από επιστημονική άποψη.—
Δημ. Κανλαμάνος: Ο Μπαίρον και ή Ελλάδα. κτλ. κτλ.
LA REVUE CRITIQUE. (10 Γεν.)—*Μπιγντό*: Μο-
νέρος και Κορνέγυ.—*Μ. ντε Ρουό*: Οι εκλογές στους νικη-
τές.—*Αντρέ Τερζι*: Άν τα γαλλικά είναι νεκρή γλώσσον.
—*Μπερονά*: Ποήματα κτλ. κτλ.
LA REVUE CONTEMPORAINE. (Δεκεμβρ.)—*Ενάν*.
Γαλλία και Βέλγιο.—*Ντν Πισσίσ*, *Γενό Σαρό Κρός*, *Δο-
φινέτρ*, *ντι Λένς*, *Λαβουάν*, *Γιγιέ*: Ποήματα.—*Ρεϊνό*:
Για το γαλλόφωνο ποιητή Έλληνα Έδοστ.—*Άθανασιάδη*.—
Σεζάν: Ψυχολογία της εύτυχίας.—*Λουδ. Νεμό*: Οι σημκα-
νικοί Έλληνες ποιητές.—*Άννα Σέγγιερ*: Το φέμα της
διήγημα κτλ. κτλ.

ΚΑΠΝΑ
ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΜΕΞΗ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Σπ. Άνν. Στο Τραγοίδι του Μίσιους κόνημε μερικα
τεχνικά διορθώματα που τα κρίναμε αναγκαία για να
δημοσιευτεί άν θέλεις πέρασε άν' το γραφείο να τί ιδείτ,
γιατί δίχως να ξέρουμε άν τα θέξουσι, δεν μπορούμε να τί
τυπώσουμε.—κ. Κουταντ. Το ποιήμά σου δεν είναι κακό,
—μα του λείπει λιγάκι τέχνη. Αυτό το είδος θέλει κάποιον
μεγαλύτερο σφάζιμο. Έπειτα εκείνες οι γασμοδιές—! Σή-
μερα δεν μπορεί πιά να σταθεί στίχος σάν και ταύτα : «Σκο-
τεινίασε—ο—ουρανός» κτλ.—κ. Ζ. Α. Χ. Καμιά ντροπή
δεν είναι. Η «Παλιά άγάτη» έχει κάμποσα τεχνικά ψεγά-
δια. Άηλαδή ό,τι λέμε και τραχιάνω. Δέ σου μοιάει ού
γασμοόρημα : «ή λήπη—ή—διδωτοχρη» ; Έπειτα κάτι τέτοια
σάν την διόπικρη λήπη δέ σου φαίνονται άτερεβλικώ : ή
λήπη ή παρή λήπη φαίνει στην περίσταση, πώς ; κ. Δ.
Φ. Τ' Ονειρο» δέ μάς πολυάρεσε : «Νειρούντηκα στην πρώτη
μας γλακειά βραδιά του γάμου.—πώς ήμουν στίχοι μοναχό
και σύ δευτή κοντά μου». Στίχοι μοναχό ή μονόχο λέμε
τόν ξυπνόν άνθρωπο—έδω τί να να πεί.—κ. Θ. Σωμ. «Νά
πέρω» δέ μάς φαίνεται δόκιμος τύπος. Έπειτα, γιατί έπει-
νό το γιαμάρικο ύφος : «Κουάτε με τό δυστυχή» κτλ. Το
δίκιο του ό καθένος τό παλόνει, δεν τό ζητανεύει. Όχι ;
—κ. Π. Π. Αηξούρι. Μη στενοχωριέσαι, άγάλλ' άγάλια δά
διαβαστεί και στο Αηξούρι. Τα τραγοίδια σου έχουνε ποίε
λυρισμό. Όμως δά δημοσιεύουμε μόνο το 2ο' γιατί κάλλο
δύο έχουνε κάποιαν άσυναρτησία που εύχρηστώ δεν είναι
πιά της μόδας. Σ' εύχαριστούμε. Στείλε μας τίποτα τρα-
γοίδια σάν το 2ο.—κ. Π. Άβρ. Μα γιατί δέ μάς τό στέλνει
ό ίδιος ; Το τραγοίδι του δεν μπορεί να δημοσιευτεί τόση
γρήγορα. Αργότερα μά με την έδεια να διορθώσουμε με-
ρικώς γασμοδιές.—κ. Μάνιστ. Θά δημοσιευτεί. Το «Γκαρ-
σονίκι σου» φαίνεται λίγο σάν πρόχειρα γραμμένο.—κ. Πέτρ.
Μπερ. Όλα σαράντα λεπτά ! Το γράμμα σου δέ μάς λέει
τίποτα νέο. Την ξέρουμε δυστυχώς πολύ καλά αυτή τη
σκουριά που παιδευσάστε τόσα χρόνια να την καθαρίσουμε
από την ελληνική διανοητικώτητα.—κ. Μ. Παρφ. Ο Κ. σ'
εύχαριστεί πολύ. Μα τό τραγοίδι σου πολύ σκοτεινό : «Της
τέχνης μου τό λήτρα—μη θέλεις έσκαπι, στο θεό της γής
να δάψω !» Είπαμε κ' άλλοτε, μη ζητάτε να σπάει τό
κεφάλι του κανείς για να σάς καταλάβει. Αυτό είναι δικαίω-
μα κ' έλάττωμα εκείνων που άπόχτησαν φήμη.—κ. Μυρ-
ερίνα. Θά δημοσιευτεί.—κ. Σκ. Παρ. Αρκετά καλό. Θά
δημοσιευτεί.—κ. Α. Ψ. Διηγήσο. Διάβασε Ψυχόση να ιδείτ
πώς εγχοιδνται αυτά.

Η ΠΕΤΡΑ

Σκοτάδι. Γύρω,
πίσω, τριγύρω
συντομία, σιόνη,
κ' εδθα μιά μόνη
λέτρα να λείπει !...
Σκόδο... "Ω, θάμπη !...
Την παίρνου βάνο
φονή. Τέ χάνο,.....

A. ΠΑΡΟΔΙΤΗΣ

Η έρακολία του Ρωμοδ να θυμόνη στη φιλονει-
κία, προσέχεται, γοιόσω, από τό να μη θρέψη στα
σπλάγγνα τον ήπύλονη άγάτη για την άλήθεια. Τού
μέλει περισσότερο για τό έγώ του. "Οποιος κοιτά-
ζει την άλήθεια, την αποκλειστική την άλήθεια, δέ
βάζει με τό νού τον θυμόος.

Όραίο πρόμα ή συνεύδηση, μα σπάνιο, σπάνιο,
από τό πιο σπάνια, καθώς φαίνεται. Σίγουρο πώς
στο σήθος του Καίτηδάνη δέ φωλιάζει τέτοιο χρο-
σό πουλί.